

ЛЕКЦИЯ 1

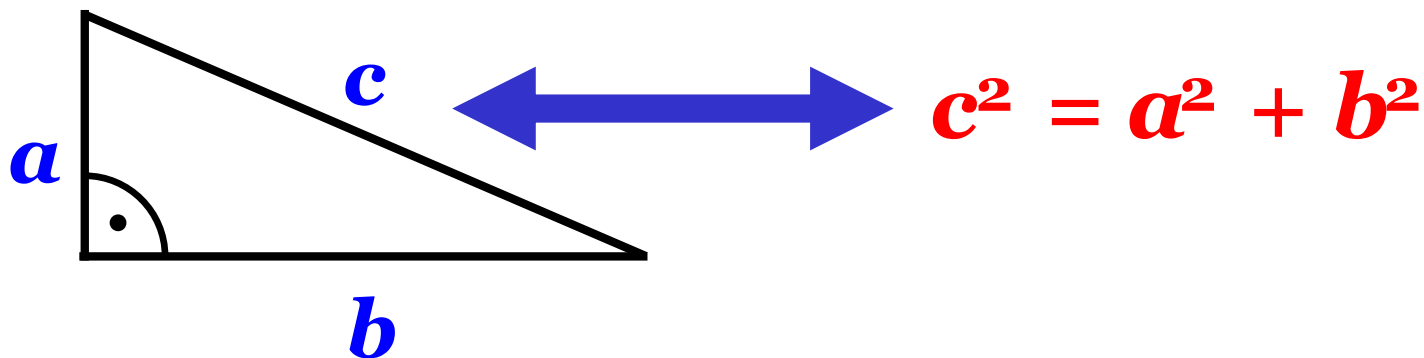
ИСТОРИЧЕСКИ ОБЗОР

- **Изчислителна техника**
- **Етапи в развитието**
- **Идеи на Чарлз Бебидж**
- **Делото на Джон Атанасов**
- **Приносът на фон Нойман**
- **Класификация**

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИЗЧ. МАШИНИ

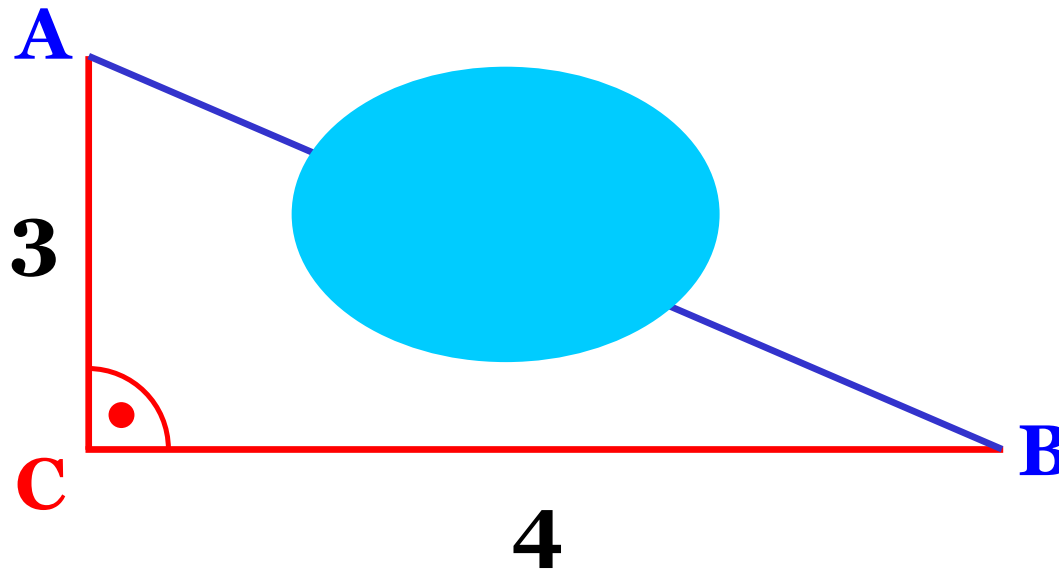
Математиката има **три** страни:

- 1 **Откриване на закономерности** –
творческа еднократна дейност

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИЗЧ. МАШИНИ

- ② Принципно **решаване на задачи** –
творческа еднократна дейност

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИЗЧ. МАШИНИ

③ Изчисляване на решението –
рутинна многократна дейност

$$3 \times 3 = 9, 4 \times 4 = 16$$
$$16 + 9 = 25, \sqrt{25} = 5$$

Изчислителната техника
автоматизира този трети,
рутинен и непривлекателен етап.

ЕТАПИ НА РАЗВИТИЕ

 Предмеханичен

 Механичен

 Електромеханичен

 Електронен

ПРЕДМЕХАНИЧЕН ЕТАП

 Пръстите на ръцете 59, 3 600

 Връвчици с възли – свещени
и неприкосновени

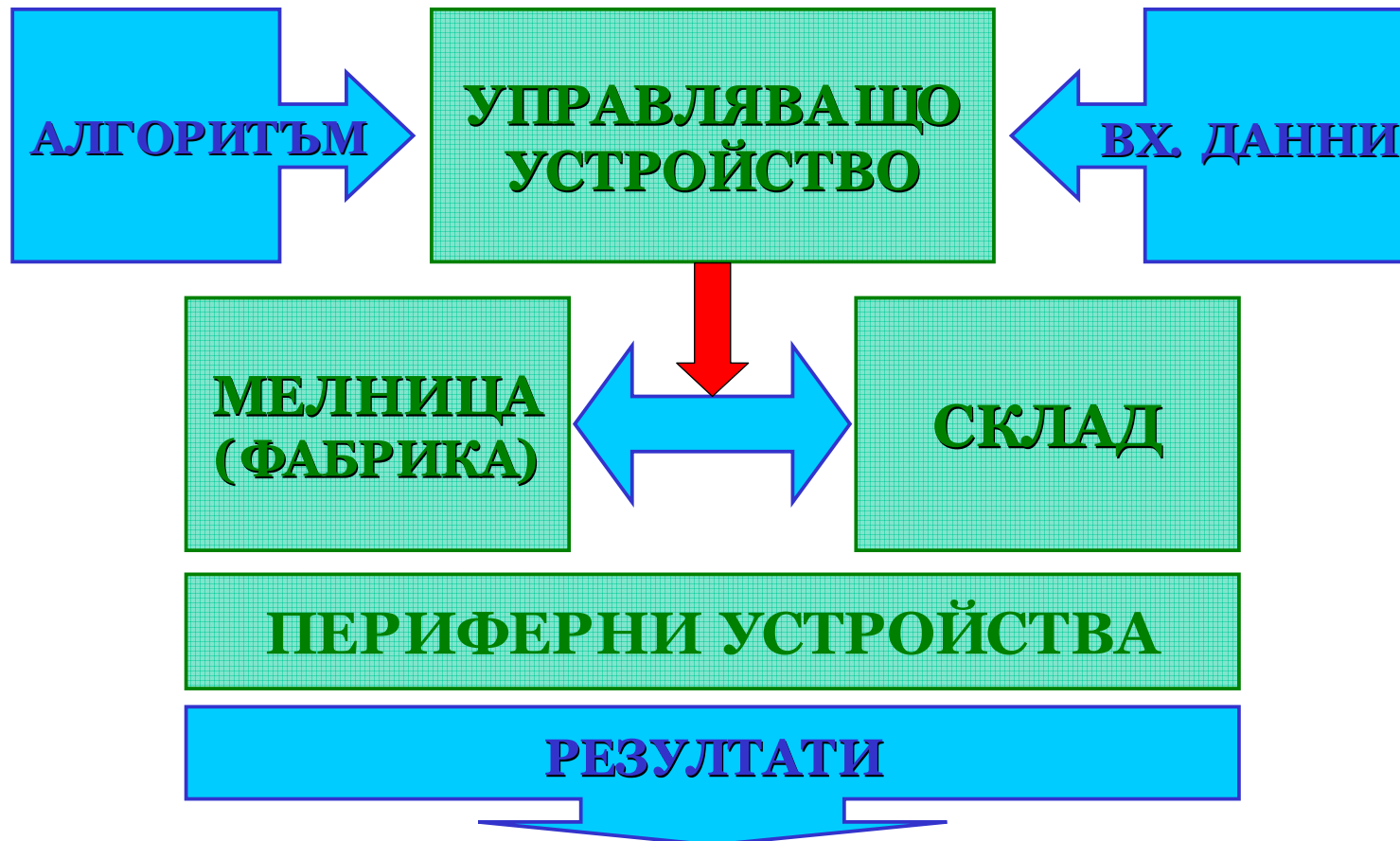
 Рабош до XIX век – Непер
(логаритмичната линейка)

 Абак (сметалото)

МЕХАНИЧЕН ЕТАП

- **1641** г. Блез Паскал (пренос) [Вилхелм Шикард (1623), Леонардо да Винчи (1500)]
- **1673** г. Готфрид Лайбниц (валяк)
- **1818** г. Карл Томас (аритмометър)
- **1801** г. Жакар (перфокарта) 14 000
- **1840** г. Чарлз Бебидж механична (1810, 1822) и **аналитична** машини (1835)
- **≈1843** г. Огъста Едъ Байрон, програма

ИДЕИ НА ЧАРЛЗ БЕБИДЖ

АВГУСТА АДА КИНГ графиня на ЛЪВЛЕЙС (10.12)

КСК_01

8/24

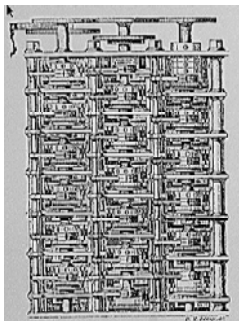
ПЪРВИТЕ

Чарлз Бебидж
(26.12.1791 – 18.10.1871)

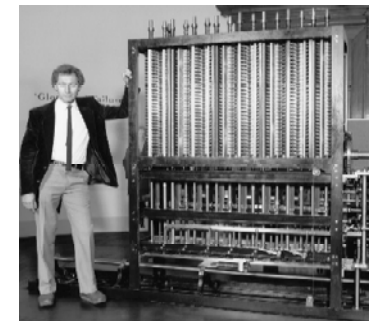

Огъста Едъ Кинг
(10.12.1815 – 27.11.1852)

скица
на диференчната
машина

съвременна
възстановка

КСК_01

9/24

ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧЕН ЕТАП

- 🕯 Аритмометрите използват електричество за задвижване
- 🕯 **1884** г. Херман Холерит: **патент** за перфокарта, клавишен перфоратор, сортировъчна машина и табулатор

МИНАЛИЯТ ХХ ВЕК

- Термоелектронна емисия, телефон, релета, електронни вакуумни лампи
- **1930** г. Ваневар Буш в МТИ: голям диференциален анализатор
- Конрад Цузе в Германия: **1938 – Z1, 1941 – Z3**
- **1944** г. Хауърд Айкън в САЩ **МАРК I** със стандартни детайли на IBM (1939)
- **1940** г. Джон Стибиц: **Бел I** с релета

ЕЛЕКТРОНЕН ЕТАП

- 🕯 **1941** г. Джон Атанасов – **ABC** система от уравнения
- 🕯 **1945** г. Джон Мокли, Джон Екерт – **ENIAC**
(**Electronic Numerical Integrator, Analyzer and Computer**): 18 000 ел. лампи и 1 500 релета; 150 KW; 30 т; 168 м² (1 800 кв. фута); комутационна дъска
- 🕯 **1946** г. идеи на Джон фон Нойман: съхраняване на програмата в паметта, двоична система, събиране
- 🕯 **1949** г. Морис Уилкс, **EDSAC** (**Electronic Delay Storage Automatic Calculator**)
- 🕯 **1950** г. Мокли, Екерт и фон Нойман – **EDVAC**
(**Electronic Discrete Variable Automatic Computer**)
- 🕯 **1951** г. Мокли, Екерт – **УНИВАК 1** (**Universal Automatic Computer**): начало на цивилните компютри

ДЖОН ВИНСЕНТ АТАНАСОВ

4 октомври 1903 – 16 юни 1995

Професор
по физика
в колежа
(университета)
на щат Айова
(САЩ),
изобретил
първия
ЕЛЕКТРОНЕН
КОМПЮТЪР ABC.

Носителят
на **златен орден**
„**Кирил и**
Методий“
и НЕГОВИЯТ
ПОМОЩНИК.

John V. Atanasoff

Той бе **МНОГО ГОРД**, че е **БЪЛГАРИН!**

ВИДОВЕ КЛАСИФИКАЦИИ НА КОМПЮТРИТЕ

**Съгласно принципите
за тяхното реализиране**

По предназначение

По поколения

Обща класификация

ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ

Идеите на **Ч. Бебидж** за неговата **Аналитична машина** са **тя да получи описание на алгоритъма** за провеждане на изчисленията **и входни данни**, след което сама да извърши всички пресмятания.

За реализация на тези идеи трябва да се отговори на **два въпроса**:

- ❶ Как ще се **представят числата**?
- ❷ Как ще се **оперира с тези числа**?

Възможните отговори също са два.

АНАЛОГОВИ КОМПЮТРИ

**Числата са универсална мярка
за количествените отношения в света.**

Следователно, **всяка физическа величина с плавно променяща се характеристика** може да **представя числа**: налягане, преместване, напрежение и сила на тока и др.

Операциите се изпълняват с електронни схеми, чиито работни характеристики **моделират процеса на изчисление**: схема, чието изходящо напрежение е сума на двете входящи – суматор, измерването на напрежението на разреждащ се през резистор кондензатор – e^{-t} и др.

Този принцип дава класа на **машините с непрекъснато действие** – **аналоговите компютри**.

ЦИФРОВИ КОМПЮТРИ

- 1 Избираме число $p \geq 2$ като основа на ПБС.
- 2 Представяме числата чрез техните цифри.
- 3 Моделираме **цифрите** чрез елементи с p устойчиви състояния.
- 4 При $p=2$ трябва да намерим **физическа реализация** на двоичните функции от **функционално пълна система**, чрез които можем да реализираме **операциите**:

НЕ: , **И:** , **ИЛИ:** .

НЕ-И (Шефер): , **НЕ-ИЛИ (Пирс):** .

ЕДНОЦИФРЕН СУМАТОР

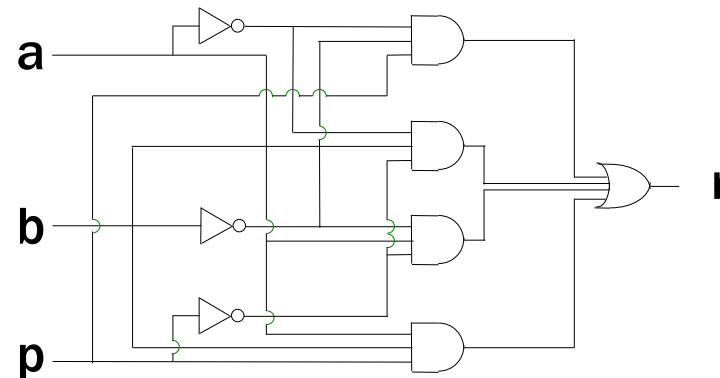
a_i	b_i	$p_{(i-1)}$	r_i	$P_{(i)}$
0	0	0	0	0
0	0	1	1	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	1
1	0	0	1	0
1	0	1	0	1
1	1	0	0	1
1	1	1	1	1

Таблица
на ИСТИННОСТ

Формули

$$r = \bar{a}\bar{b}p \vee \bar{a}b\bar{p} \vee a\bar{b}\bar{p} \vee abp$$

$$P = \bar{a}bp \vee a\bar{b}p \vee ab\bar{p} \vee abp$$

Схема

КЛАСИФИКАЦИЯ ПО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Какви задачи може да решава?

Със специално предназначение
(**специализирани**)

С общо предназначение
(**универсални**)

Специализираните компютри днес

КЛАСИФИКАЦИЯ ПО ПОКОЛЕНИЯ

Каква е елементната база?

- нулево – релета до появата на ABC
- първо – електронни вакуумни лампи от **1941** до края на **50-те** на XX век
- второ – транзистори (открити от Шюкли в 1947) до средата на **60-те** на XX век
- трето – интегрални схеми с малка и средна степен на интеграция (открити 1958 от Джак Килби) от **средата на 60-те** до **средата на 70-те години** на XX век

 ЧЕТВЪРТО – ИС с голяма, много голяма, свръхголяма **степен на интеграция** (края на 60-те) **от средата на 70-те** на ХХ век

ТЕНДЕНЦИИ

- **повишаване** на надеждността
- **увеличаване** на изч. мощност
- **намаляване** на размерите
- **намаляване** на цената

СЛЕДСТВИЯ ОТ ТЕЗИ ТЕНДЕНЦИИ

 увеличаване на производството
и потреблението на компютри

 масово разпространение

 използване във всички области
от живота и от всички хора

 интегриране на компютрите с
наличната съобщителна система

ОБЩА КЛАСИФИКАЦИЯ

Размер, цена, мощност и др.

- Суперкомпютри
- Макрокомпютри (големи машини)
- Миникомпютри (от края на 60-те)
- Микрокомпютри (от 1974)
- Персонални (от 1976)
- Преносими (от 1987)
- Персонални цифрови асистенти

**БЛАГОДАРЯ ВИ
ЗА ВНИМАНИЕТО!**

**БЪДЕТЕ С МЕН И
В СЛЕДВАЩАТА ЛЕКЦИЯ,
КОЯТО ЩЕ НИ ОТВЕДЕ
В НЕВЕРОЯТНИЯ СВЯТ НА
АПАРАТНАТА ЧАСТ
НА КОМПЮТРИТЕ**